

22-ik szám. 26

Május 27-én 1871.

Megjelenik minden szombatnapon másfél iven sokféle képekkel ellátva.
 Előfizetési ár: Egész évre jan.–decz. 6 frt., 6 óra 3 frt. és 3 óra 1 frt 50 kr.
 Előfizethet minden postahivatalnál és könyvtárnál. Kiadó-hivatal: Pest, barátok-
 tere 7-ik szám. Hirdetések díja: 4 hasábos nonperaille sor 10. kr.
 Hirdetések felvételnek: **NASCHITZ J.** hirdeményi irodájában, Pest, József-ter 12-ik
 szám a. a hirdetésekkel illető közönséges és pénzes levelek szintén Naschitz J. irodájába
 czimezendők.

XXIII. kötet.

A csigák regénye.

Regény, — természetrajz, — vágyszatira: kinek hogy tetszik.

Írta: **Jókai Mór.**

VI. A költő csiga s a kritikus csiga.

Ki a tengerek alatti költő?

Azt a szárazföldi költők maguk megmondják, a midőn egymás munkáit, — és néha a saját magukét is, — „gyöngyöknek“ nevezik.

A ki az igazi gyöngyököt készíti, az az igazi költő; és annak a neve Meleagrina margaritifera; — gyöngytermő gyöngyér.

Mindenki ismeri a gyöngyházat. Viseljük gombjainkon, hölgyeink legyezőiken, diszbutorainkat rakatjuk ki vele. Ez a gyöngyérnek a háza.

Hogyan terem a gyöngy?

Boethius idejében azt hitték, hogy szent Iván éjszakáján feljönnek a gyöngyérek a tenger felszínére, kitarják csészéiket, az égi harmat beléjük hull, s e magas ihlettől származik kebleikben a remek költemény, a gyöngy.

Ezt a szép mesét sokan megénekelték: „Triesmain menyegzője“, a „Harem Remanza“, a „Filicaja gyöngye“ szerencsésen felhasználták ezt az ötletet.

Csakhogy bizony ebből egy szó sem igaz.

A harmat csak víz. Vízből még a szárazföldi poéták sem tudnak költeményt csinálni; ha még is bor volna!

Már Apollonius valami realisabb magyarázatot keresett. Szerinte a hajósok olajat töltenek a tengerre, a gyöngyér azt felissza, s akkor az olaj nedve változik át benne gyöngygyé,

De biz a ki ezt megpróbálta, az is elmondhatta, hogy „oleum et operam perdidit“. (Olaj és fáradság kárba veszett.)

Linné már közelebb találgatta. 1761-ben egy lepecsételt tekerestet ajánlott fel a hollandi államtanácsnak, melyben meg volt írva a titka a mesterseges gyöngycesinálásnak. Az nem vette meg tőle a titkot: hanem megvette egy kereskedő, az megint eladta egy másik kereskedőnek, utoljára kisült a titok: a mi abból áll, hogy ha a kagylónak a héját kívülről megfűrik, a fűrés helyén a kagyló gyöngy idomu váladékot különít el, s ha testébe valami idegen tárgyat fűrnak be, azt gyöngyház-annyaggal vonja

be. A chinaiak ezer évvel előbb tudták már ezt a titkot Linné előtt, s gyakorolták is szélteben, csak hogy az ilyen mondvascsinált gyöngy olyan is aztán, mint az alkalmi költemény: — nincsen fénye.

Más természettudósok még közelebb találgták s rájöttek, hogy van a gyöngyérnek egy ragaszkodó kritikusa: a vermetus; ez okozza a gyöngy születését.

Mi legyen ennek a magyar neve? Ejh, hisz ez a magyar nyelv úgy is Csáky szalmája, az csinál bele új szavakat, a ki hozzáférhet: nevezzük el „kukacs“-nak; — vermes, kukacz: aztán meg hogy mindenbe bele szeret kukkantani.

A kukacs egészen hasonlít a földi gilisztához, csak hogy van neki egy kemény hüvelye, egy vékony cső, a miben ő épen elfér. Azt a csövet ő néha meg is csavargatja csiga-alakra, mintha meg akarná rá tanítani a *scalaria pretiosat*, hogy milyenek kellene lenni a jól formált csigának.

De mindenekfelett kiválasztotta a kukacs figyelmé tárgyául a gyöngyért. Annak a hátára rámaszik, annak az oldalát lassacsán kifúrja, s a gyöngyházat iparkodik keresztültörni. A gyöngyér aztán, a mint veszi észre, hogy fúrják az oldalát, a veszélyeztetett helyre egyre-másra tömöríti a gyöngyházanyagot. Lassankint dudorodás támad azon a helyen; kinjában, önvédelmében a gyöngyér előteremti a gyöngyöt.

De hisz az még mindig nem gyöngy: mert csak fele van meg; a lapja oda van növe a héjához, az alakja girbe-gurba.

Elvégre is meg kell nyugodni a természettudósoknak abban, hogy a gyöngyöt a *meleagrina* önszántából, maga jókedvéből teremti elő; független az mind az égi harmattól, mind a chinaiak ravaszságától, mind saját kritikusa szurdalásától; úgy terem, mint minden költemény: mint a csillagok maguk, titok marad az örökké.

Mert akár az egyik, akár a másik elmélet volna igaz, az következnek belőle, hogy minden csiga egyforma gyöngyöt teremt; de nem úgy van.

Mik azok a „kásagyöngyök,“ melyek a kereskedő szitáján áthullnak s miket latszámra vesztegetnek, azokhoz a homéri, shakespearei óriásokhoz, mikből egyet a velencei köztársaság a török szultánnak ajándékozott, százezer tallér értékűt; vagy a mi Rudolf császár koronájában volt, kis körte nagyságú, vagy X. Leo pápa gyöngyéhez, melyet ő szentsége 78 ezer tallérért vett; (már pedig a pápa csalhatatlan!) hogy ne menjünk vissza a mesés korszakig, a

melyben a római urhölgyek füleiben az „*clenchos*“ csüngött, („*megszégyenítő*“; már tudniillik megszégyenítő azokra a szegényebb hölgyekre nézve, a kik hasonlóval nem pompázhattak;) a milyenből Brutus anyjának, Serviliának, egy kétszáz hatvanötezer tallér értékű darabja volt. (Ilyen demokrata én is szeretnék lenni.) Vagy a minők Cleopatra gyöngyei voltak, mikből az egyiket, a minek hatszázezer tallér volt az ára, ezetben felolvasztva Antonius egészségére áldomásul megitta: a másik gyöngyét pedig, mikor aztán megölte magát, a rómaiak kétfelé fűrészelve, a capitoliumi Venus füleibe akasztottak. De hát Claudius, Aesopusnak a költőnek a fia, a kire az apja annyi gazdagságot hagyott, hogy nem tudott vele hová lenni; egyszer a vendégeinek egy tál gyöngyöt adatott fel s mindkinek meg kellett belőle egyet enni. A legnagyobb gyöngye pedig a persa sahnak van, mely másfél hüvelyknyi magas, s másfél milliót ér — annak a kinek van.

Már az csak világos, hogy ezeket a gyöngyöt olyan genialis gyöngyéreknél kellett előteremteni, a kik sem Linnétől nem tanulták, sem a Vermetustól, sem a *siliquaria argvinától*, sem a többi kritizáló furdancsoktól nem kérdezték: hogyan kell a gyöngyöt alkotni.

Hanem hát a csigák országában is úgy van, hogy a míg a gyöngy a *meleagrina* keblében van, addig azt fúróval furdalják, rákollóval szabdalják, iszappal bekeverik; csak ha egyszer már kimúlt, megrohadt, s valami idegen potentát kiszedte belőle a gyöngyöt, akkor aztán tartanak fölötte nagyszerű emlékbeszédet.

A gyöngyér a csigák hegedüse. A fehér gyöngyök, azok a szerelmi dalok, a feketék az elegiák; minden gyöngy egymásra tapadt rétegekből áll, melyek csillámlanak, mint a gyöngyház s átlátszóak, még a feketénél is; képzelhetni, hogy egy olyan dió nagyságú gyöngy micsoda? Az már egész történelmi mű, a minek lapjai száz év óta szaporodtak fel. Vannak piros gyöngyök is; azok bizonyosan hősköltemények a csigák harczeitől.

VII. A csigák harczeit.

Be ne csapd ennél a szónál a könyvet, kegyes olvasó, elfoháskodván magadat, hogy de már ez mégis erős tréfa: „harcz a csigák között!“

Tessék elhinni, hogy a csigák dühös állatok.

Mindenki ismeri azt a kerti csigabigát, a mi

uton-utfélen mászkál; a lassuság és a postai közlekedés jelképe. Ez egy vakmerő állat, ha ellenségére talál.

Lister, híres malakolog egyszer egy ilyen Helixet összezárt egy Arion aterrel, s a Helix meghonta ellenfelét, széttépte és lehúzta a bőrét: „tantus animus est etiam pigerrimis animalibus!” így kiált fel erre a tudós. (Ily dühe van a legrestebb állatnak is!)

Hát még azután azoknak a haragja, a mik a tengerben lagnak!

Es a mik kellő fegyverzettel is el vannak látva a harc folytatásához.

Azt már mondtuk, hogy minden kagyló husevő: csak állatfével él.

De vannak azután csigák is, melyek nagy gourmandok s helyébe mennek az áldozatnak, vadásznak rá, megtámadják, megküzdnek vele.

Ez a csigaország armadiája.

Mindeniknek sajtáságos találmányu fegyverzete van.

A Cypraeanak hét sor foga van a lágy husa között, s azon kezd, hogy az ellenfelének leharapja vele az orrmányát, ha megkaphatja; a Conusnak a nyelvén vannak a fogai s fűrni tud velük.

A Ballának nincs külső fegyvere; neki csak egy köpönyege van, a mivel betakarja az ellenfelét, a kit meg akar törni; a gyomrában aztán van három kemény hegyes ék, azokké, mint a diótörővel feltöri a legyőzött csiga-ellenfél néjét s úgy eszi ki belőle az áldozatot.

A Testacellus scutulumnak van egy hosszú pányvája, melyet összetekerve tartogat, mint

az esti lepke a szívóját; mikor aztán áldozatához közel ér vele, hirtelen kiveti utána a pányvát, ráhurkolja a nyakára, mint a „lasso“-t, s úgy rántja be a gyomrába.

A Conus admiralis, a Conus generalis és a Conus princeps született katonai talentumok: ezredes, tábornok, admirál már a születése esztendejében. Az elsőnek szép kettős sárga szalagöve van a derekán, gyöngyökkel himezve; a másodiknak csak egy soros: a princznek biborszínű egyenruhája van, rózsaszínű csikokkal. Sokat tartanak arra, hogy a fegyverüket mindig magukkal hordják. Soha le sem fekszenek a nélkül.

Ez a csigaország rendes diszserége.

Ott vannak azután a strombusok: azok között egy gyönyörű szép alak: kávébarna csigahéj, veres hajtókával: egészen a régi honvédek színe; tudós nyelven Diána fülének nevezik.

Ez füge gyerek. Van neki egyetlen izmos hosszú orrmánya. Azzal ő oly keményen tud verekedni, hogy ha tíz-husz ellenséges csiga közre kapja: egy perc múlva egy sem marad ottan, mind szétveri őket. Még ha ember találja is megfogni, olyat üt a kezére, hogy másnap is megérzi.

Szinte a harczoló csigák közé tartoznak a a mithrák minden fajai: a papi süvegek.

S a ki ezek között leghatalmasabb, az a Mithra Papalis: a pápai süveg.

Pompás alak. Hóféhér csigaház bíborveres négyszögű foltokkal, s az utolsó három csavarodásán rendes ágbogok vannak növe, úgy, hogy olyan az alakja, mint egy hármaskorona; mint Szent Péter helytartójának hármaskoronája. Innen ez elnevezés.

(Folytatjuk.)

„Bohózat tüzijátékkal.“

(Ballada.)

S gondolá a kedves Kommüm:
— Veszettül áll a dolog Hüm!

S mondá a kedves Grocholszky:
— A csávából hogy losmolsz ki?

S előállt a kedves Rosfort:
— Adj fotogént, szeszt, és fosfort!

S Páris ég. Ég Madlén, Lúver.
— Ez csak a görögtűz, Strúvel!

S gyujtogatók légen szökve,
Vissza néznek szép művökre.

Nagy hőségben száll a ballon.
Torkuk fő; s egy szól bus hangon:

— Kár volt e sok szesz Párisra!
Nem jobb lenne most — meginnya?!

A kit a Pegazus megrugott.

Egy kis széplitteratura.

A magyar költészet ujjászületésének bábájául a jövő szépségei nem Sréter Kálmánt fogják többé tartani, a ki a trágyaszatot és költészetet oly szépen tudta egyesíteni, hanem Csízi Gézátként tekintendik, ki oly hangulatteljesen elcsicsereg a circuli quadratura, és a circulus vitiosus felett!

A gömböt és a kört dicsőíti ő, mint a leg-tökéletesebb idomokat. Ehez köti szerelmese báját (s ha már gömb, miért ne: háját?), és szerelme át-ölölő nivoltát. S mily tökéletes a kivitel:

Egyedüli üdvösségem
Ez a kis lány, senki más;
A mily kicsiny az alakja,
Lelke olyan óriás.

Olyan ő, mint egy golyóbis,
Tökéletes gömbölyű,
Arca, szeme, szája, keze
Egyaránt mind gyönyörű.

Hisz a Isten, földet, holdat,
S valamennyi csillagot
Végzetetlen bölcseséggel
Gömbölyűnek alkotott.

Tudom azt is, hogy mellette
Verőfényes végzetem
Szint' egy kör lesz: boldogító,
Végnélküli szerelem...

Négy kis, négyszegletes strófa, s mily kerekded, s mily gömbölyűség benne!

Lehet-e a kedvesnek összhangzó szépségeit érzéketlenebben kifejezni, mint egy gömb, egy gömbölyű gomb által, mely fületlen!

Ő hölgyét nem nevezi, mint a közönséges lantpengetők, gyöngyömnek, hanem gömbömnek. Mily eredetiség! Ő nem is lantot penget, hanem a mi gömbölyűbb, dobos ver. Nem szebb-e az alak-talan tulipánnál az idomos nagyuri-tök?

A természetéről irt dalaiban is annak gömbölyű szépségeit veri dobjáról. Talán ő írta a népdalt:

Kerek ez a zsemle!

vagy ezt:

Kerek az én köcsögöm,
Kerekebbre gömbölöm.

vagy ezt:

Piros alma gömbö — gömbö — gömbölyű,
De a rózsám jaja, még inkább gömbölyű!

avagy ezt:

A kerek kerekét kereken kerekíti kerekre.

avagy plane ezt:

Rózsalevél göndörödik,
A kis lány gömbölyödik.

t. i. tavasszal, midőn a rózsák göndörödnek, az ember egészsége is növekszik, és így meghízva, gömbölyűded lesz.

Első versét, mely a szerelmet gömbölyűsíti meg, az Üstökösnek írta a szerző eredetileg; itt közlünk egy természet-dicsőítést egy fővárosi újság után, az olvasók arcának örömtől való kigömbölyűdésére.

Egyedüli üdvösségem
Ez a kvárgli, senki más;
A mily kicsiny az alakja,
Szaga olyan óriás.

Olyan ő, mint egy golyóbis,
Tökéletes gömbölyű.
Kívül, s belül a kukac is,
Egyaránt mind gyönyörű.

Hisz az Isten veknyit, brügót,
Krumplit, s érdem-csillagot
Végzetetlen bölcseséggel
Gömbölyűnek alkotott.

Tudom azt is, hogy mellette
Verőfényes végzetem
Szint' egy kör lesz: tudnillik ha
Szám kitátom, s lenyelem...

Ily correcte írhatott Ovid, a miért az atyus megnadrágszizzta. Ez a költők díja a világtól! Lant és nadrágszizz! Hálátlanok! — De te nem csüggedve gömbölyítsd tovább is költészeted gömbölyűjét, melyből szerelmed himzendi a gömbölyű kedvesre a boldogság harisnyáját, (Honni soit qui mal y pense!) és te ne mond soha Oviddal classikusan:

Vae mihi care pater, nunquam plus versificabo!

Hatvani diákjai.

(A Hatvani-mondakörhöz.)

Volt Hatvaninak egy boszorkányos könyve, melyet ha felnyitottak, parázs ugrott ki belőle; abban a könyvben laktak a szellemek. A vénebb diákokat is megtanította arra a mesterségre, miként kell az ördögökkel bánni, azok is próbáltak szerencsét a könyvvel elégszer, még a nélkül is tudtak csodadolgokat mivelní, de a titkot senkinek el nem árulták,

s azért nem is lehet tudni, mi lett könyvükből, vagy hova rejtették.

Elég az hozzá, hogy az ilyen diákok aztán Hatvani tudta nélkül is mindenféle csinyt követtek el a környéken. Nem egyszer megesett, hogy ha pénzre volt szükségük, vagy csupa mulatságból is, elszegődtek kapálni, azután a kapát belevágták a szőlő garádjába, mellé állítottak egy láthatatlan szelemet, s a kapa úgy látszott, mintha magától mozogna, s a legszebben megkapálta a szőlőt. Magok pedig leheveredtek a hüvösre, megfűrték a fa oldalát, csapot ütöttek bele, s abból a pinczéből folyt a bor, a melyikből csak akarták. Tudtak azok még a kutágásból is bort fejni.

Egyszer történetesen kedve kerekedett két diáknak, hogy maguknak egy kis költséget csináljanak, s hozzá még ráadásul bosszantsanak is más tisztességes embert. Épen vásár volt Debreczenhez közel valahol, arra vették hát utjokat; az uton találtak egy szalmaboglyát, abból az öregebb utasítása szerint elkezdtek csutakokat kötni, s mikor jó sok volt, találtak a boglya mellett egy kis álló vizet, behányták abba valamennyit. Valahogy meg kellett a csutakokat büvölniök, mert a vízben mind disznóvá változott, hogy csupa gyönyörűség volt nézni.

Mikor aztán a vásárba értek, nem tartották a disznókat valami nagyra, hanem, csak hogy pénz lássanak, jó olcsón odaadták; így is sokat kaptak érték, mert annyi eszük volt, hogy nem keveset hajtottak be, mikor lehetett akármennyit. Csak azt köötték lelkére a vevőnek, hogy ezek a disznók a vizet ki nem állkadják, látja-e milyen kövérek most? ha vízbe eresztí, meg fognak ám soványodni, azért nagyon vigyázzon. Azzal beültek egy sátorba, hozták egyre a bort, s ittak a jó vásár emlékezetére.

Hanem nagyon melegen süttött akkor a nap, a disznók pedig nagyon kövérek voltak, s a vevő nem tudta meggátolni, hogy vízbe ne menjen egy pár; csutakká is lett az, mihelyt beleért. A jó ember el is báméskodott ezen a dolgon úgy, hogy nem gondolt a többivel; azok is belementek a vízbe.

Hanem mikor látta, hogy de nincs ám már egy disznaja is, szaladt vissza a vásárba. keresni a diákokat, mert hogy azok voltak, megismerte őket. Meg is találta a sátorban, s rájok rontott nagy haraggal, hogy neki adják vissza a pénzét.

Azok már nem tudták volna visszaadni, mert sokat elköltöttek, de nem is akarták, s a vénebb, ki

infámis nebulo volt, törte a fejét, mit csináljanak most? Végre azt mondja:

— Jól van, atyafi, megkapja a pénzt, hanem biz az itt van a csizmám szárában; huzza le csak.

Neki állt az ember, huzza kegyetlenül, de csak nem akar a csizma lemenni, s a diák még kötekedett vele, hogy olyan tehetetlen, hogy egy csizmával se bír? Az megszegyenletette magát, nagyot rántott a csizmán, s szerencsésen kiszakította a deák lábát, de a csizma nem jött le még se. A diák rögtön elkezdett ordítani, hogy neki vége van, már ő járni nem tud többé, ő felakasztatja ezt a gazembert. Mire az megjíedt, s elszaladt, nemhogy a pénzét tovább követelte volna. Egyszerre kutyabaja lett a diák lábának, olyan egészséges volt az, mint a makk, — s még nagyot nevettek a rászedetten.

De mihelyt visszaértek Debreczenbe, kérdőre fogta őket Hatvani; nyilván a károsodott ment hozzá bepanaszolni. Az egyik csak kivágta magát a sárból, hogy őt a vénebb hívta, az csinált mindent; s nem is lett neki semmi baja. A másikat elítélték börtönre, már nem tudom, mennyi ideig; nem is mondta egy szóval sem, hogy nem érdemli ő azt meg: csak azt kérte a tanáraitól, engedjék meg neki, hogy valamit mutasson. Megengedték, ő hát vett az ajtó mögüi egy darab meszet, azzal rajzolt az asztalra lovat, kocsit, gyepölöt, csak kocsist nem; mikor készen volt, odaült a kocsis helyére, s a nyitott ablakon úgy elment, hogy soha se látták.

Poétai Recept

G ö m b, k ö r, bécsitök, gomb, hólyag, gomba,
csillag,

Gömböcz, makk, deák-kör, s ö-kör a mely
ballag,

Labda, görögdinnye, ha mind egybe vészed:

Recipe, — és meg van a zicsi költészet!

Egyél gömbölyüre kerekített torzsát,

Ambra morzsát, mig csak nem léssz fölúvott
zsák.

Bantingkúra-képes babád áldd nagy májjal,

S kenje meg Apollo kerek fejed h....!

1867.

— Hogy viszik ezek most mindjárt ezt a kocsit a boldogságba!

Gyöngyélet a Margitszigeten.

Vagy:

Sódar kenyér nélkül.

Inséges história, kariákhoz szorított nyüzörgésekkel; végezetül görög-tíz helyett aniversális blitzzelések és néma képletképen oktrovált trinkgeldekkel. Összevisszafanyalítja **Vörös Gárgyán** poéta.

I.

(Nyitány.)

Ukáz kan csuka nélkül.

(Udvarias felszólítás, tájékoztás a tájékozatlan publikumnak.)

Adatik tudtára . . . szoros parancsképen
— A ki nem hajol rá, az vágatik képen —
Statárialiter ütjük nyakon ötet,
Ki, amelyen gyöp nő, tapos olyan fődöt.

Ez csak az intráda, — csupa szelid mottó, —
Ne várj különb stylust egy szolgabirótó,
i a műveltségét csak is ott szerezte,
Hol csak botnak hódol ember lelke teste.

Balekh, m. p.
Pest-pilisben rugaszkodó szolgabiró.

II.

Jeremiás első keserve.

(A J. Jeskei nótáirinsből szaba-ton.)

Megindultam Pestről, jutottam Budára,
Negyven karajczár volt utamnak az ára,
S mikor czélhez érni véltem valahára,
Kikötött a Lamschiff Ó-Buda partjára.

Lélegzettem hosszat, amint tölem tellett,
Midőn a gőzhajó végtére megellett;
Sok vajúdás után a szigetre érve,
Nagy lón a gégémnek szomjusági mérve.

Villa tányér ékes őszhangzásban esördül,
De az állam egyre koppanik a sörtül.
Port eleget nyeltem, de ami fő fáczit,
A kocsmáros szerint elfogytak a glázlik.

Csap alá fekdüni tiltja a szerény ég . . .
Canis tota mater! nos! mit tegy-ek? tessék!
Vigye manó — mondok — l pos gutt üsse,
Amott — látom — vagyon a konyhának füstje.

S megyek a konyhára, kurizálok szépen,
Vélvén a szakácsnőt így foghatni lépen.
Mert hiába! már ma protekció nélkül
Pipa szárrá fonnyad kiki az éhségtül.

Vászonceléd szive hajlik a szép szára,
Nem is tellett belé alig egy pár ára,
És én boldogultan egy sonkát emelve —
Azaz egy porenziót — vertem a begyembe.

Tyhü! de eszembe jut az a bolond szabály,
Hogy a hús mellé tán brúgózni is dukál,
S kérem a kenyeret — bárha kifí légyen —
Hajh! jelentik hogy nincs se földön se égen.

Nos! mit tegyek? mit is tettem volna mást hát?
Bemorzoltam szépen szárazon a sonkát . . .
S szép lányok, menyecskek szeme sugarában
Kárpótlásul rája bűvös mámort ittam.

Igaz, hogy nem illik az ember fiának
Józanul berugni, dejsz' ez kivétel csak.
Vajha meggyónhatnám eme szörnyű vétkem
Szép vesztapapnőnek — fejemmel ölében.

III.

A kellnerék turpissága.

(Ad notam: Salamon „Énekek éneke.”)

Szerelmetes szívvvel nézek a világba
Prádli vagyon látom, de senki sem rágja;
Tej turó van elég, de ha nincsen kenyér
Egész hókusz-pókusz ugyan vajjon mit ér?

Mit ér a szerelem? mit a Plató álma?
Ha utánna senki a csókot nem hányja?
De árkángyusuccse ha Mahomed nem jön
Csupán-ság kényszerből mi megyünk a hegyhőn.

Mondá az úr . . . s leve rémitő tolongás
Sörös hordók körül vergál mágnás, kondás.
S mire a csap a szuszt végképen kiadta,
Szomjan maradt mégis uri s paraszt fajta.

No mert a főmufti a csapláros lévén,
Tartott hogy elesúszik sok az ördög révén,
Ergo a csap körül — imígyen hirdette —
Kellneren kívül nincs senkinek kreditje.

És lón liczítálás: boldog volt a nő ha
Pinczértől egy morzsát száz csókért kaphata
Persze képzelenben, s boldog volt a férfi
Viszonzásul ép így ha száz pofont mért ki.

Száz szónak is végre egy kukk csak a vége,
A sok trinkgeld hatott s ázott minden gége . . .
S mert sokan jó kedvbe jöttek kik eláztak,
Sokan is czehhestől messze eltrilláztak.

IV.

A fekete leves.

Fütyül a gőzkatlan minden pohár csördül
Fizetés nélkül sok vendég tova pördül, —
És a kik maradnak vesztég vesztégelvén,
A többi vámját is kiveszik a révén.

Csapláros uamnak dupla a krétája,
No de végezetül mégis meg nem állja,
Hogy trinkgeld fejében pótdátót ne vessen,
Kinek legyen osztán kedve, hogy ne vessen?

Aló! itt a bárka, kiki a fődélre, —
Ha tán szerencsésen eljuthat rá élve.
Kapuczinus esuklya, deli dáma kontya,
Handlé batyu képen gyúrvák egy gomolyba.

Amaz sikolt, ez meg hápog mint a kácsa,
Vagyen chignonoknak szörnnyű lehullása,
Bütykök, tyúkszemeknek rémes veszedelme.
Nyöszörg minden kebel, gőzölg minden elme.

Pedig mindezeknek neve nem tortúra, —
Ifjult erővel kelsz másnap virradóra,
S mámoros kobakkal elsóhajtod szépen,
Margitszigetnek hej! nincs párja vidéken.

Buksi és Biksi.

B u k s i. Hallod-e, a fuméi tengerészifjak egy
bárkát bocsátanak közelebb a tengerre. Úgy fogják
megkeresztelni, hogy Bolond Miska.

B i k s i. Fogadom, ráviccel Borsszemjankó, hogy
de már ott a vizen csak elemében lesz a Miska!

Ágai Á. etikájá.

*Borsszemjanka összecsapja
A két első lábát:
„Boldog isten! Üstökösben
Milyen botrány ládd, ládd!
Van egy rébusz, uram Jézus,
Van egy rébusz benne,
De a k u l c s a, — furcsa, furcsa,
Nincs sehol megfejtve!”*

*Furcsaság is, — d i s z n ó s á g i s
Nemde, megfejtése?
Hogy de á k u l van! (magától
Nő, s gyerek ne értse!)
Erény tükre! te gallérod
Spanyol szükre méred,
S lám n y i l v á n s u s p e n d e á l o d
Te fel-kötőféked!*

Kórista élet...

Kiadta egy kóristának
Az intendáns hej, a passzust,
Minek dalolt, ha bariton,
A ballerínákról bassust?

Tanfelügyelőknék való adoma.

— Mi az iskola? kérdé egyik kis tanítványá-
tól az iskolamester. A fiu habozott s sehogy sem
tudá azt elkezdni. A mester e szókkal segíté ki őt:
Az iskola azon hely...

Most a fiunak hirtelen eszébe jutott, hogy ilyen
kezdetü leírás már hallott, s gyorsan mondá a pokolra
vonatkozó szavakat: „Az iskola azon hely, hol az
elkárhozottak örökké kínlódnak.”

Az „Üstökös“ eredeti okmánytára.

Levélczim.

„Adassik levil Palnak a Leskanak, annak a ki könyve-
ket összeköttye s a rigibul izs ujat esinalja, a ki lakja maganak
varosba kis körösba a híresba, a Temetyu utczaba, egy kut-
nak mellette izs vizs a viz, nyem nagyon meszire a luteranyos
templomtul, szomszidsagban trafiknak melete Amen. Zatra-
czenyi.“

Kuntraktos.

Juli 2/kan — 18^{***} — amit írha leszsz tor jan ba á
Mil tosasgos Barona minden szaszat elatunk per 4 frt. 15 kr
pingölyba. — is ara felvetönk 20 frt pengöly varintot elő-
pinszt...

Szerkesztői subrosa.

— E. B. Az „ydyll“ nem ylyk az Üstökösbe, nem
lévén vycsz benne. Ha a Derék két jesuitát megpuhitva, ki-
késztive küldené be ön, megjelenhetne. — K — Ó jól bele
fujt a történet trombitájába. De a közléssel várni kel; akkor
illusztrálva fogjuk adni. — A miniszter és huszonötös
bizottságra itt anagrammok roszak. — Sz. G. F. küldemé-
nyéből az egyik beválik. — Isten csodája. A paródia
kissé komoly élelzap számára. — Krokodil könnyek.
Valóban elszomorítók!

Laptulajdonos és felelős szerkesztő

Pest, 1871.

JÓKAI MÓR

NYOM. AZ „ATHENAEUM“ NYOMD.

(Barátok tere 7-ik szám.)

Lakása: Státió-utca 80-ik szám alatt.

Hirdetések felvételnek:

NASCHITZ J.

hirdetményi irodájában. Pest, József-
tér 12. sz. a.

Rajzolja:

JANKÓ.

Metszi:

POLLÁK.

Bérmálási ajándékok.

Elveszett

mindenkinek a pénze, a ki helybeli játékereskedésekben vesz zseb-órákat, melyek **kézzelfogható csalárdági hirdetésekkel**, mint: első bécsi óra-bazar tüntetik fel magukat és csakis igen silány értékű órákat mint valódi angol gyártmányt adnak el. — Ennekölvaga készítetve érzem magam a t. cz. közönséget arra figyelmeztetni, hogy közvetlenül csakis a hírneves

Havelka József-féle

(saját gyártmányu)

óra-gyárhoz

Bécsben, Lipótváros Grosse Pfarrgasse Nr. 6.

mélt. ztassék fordulni, hol is helyesen szabályozott és
2-12 4226

a cs. k. fém- jelző hivatal

próbájával ellátott órák következő **hihetetlen és még való olcsó** árak szerint adtnak el:

Csak 1. frt. 50 kr. vagy 2 frt. egy valódi párisi bronze óra egy évi jótállási jeggyel.

Csak 9 frt. egy valódi angol ezüst henger óra kristály üveggel és másodikperz. mutatóval, melyhez finom valódi talmi aranyláncz, medaillon és jótállási jegy járul.

Csak 12 frt. egy ezüst henger óra valódi aranyrugó kerettel, erős kristályüveg és lánczszal, talmi arany medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 15-20 frt. egy valódi angol ezüst horgony-óra, savonette, kettős köpenyvel, finom vésésű, valódi talmi aranyláncz-és jótállási jeggyel.

Csak 13 frt. egy valódi angol ezüst és kohó aranyozási chronometer-óra láncz- és medaillonnal talmi aranyból, börtök és jótállási jeggyel.

Csak 14 frt. ugyan ez előbbi; de sokkal finomabb és keleti utjelzővel.

Csak 14 va y 17 frt. egy valódi angol Prince of Water-féle remontoir óra, legerősebb ütégű, kristályüveg s nickenyzerrel, valódi tiszta talmi aranybaa; ezen óráknak másokkal szemben az az előnyük, hogy kules nélkül felhuzhatók és hozzájuk mindenki egy talmi aranylánczot, medaillont és jótállási jegyet ingyen kap.

Csak 13 frt. egy valódi angol tiszta talmi arany óra legújabb-szerű hengerrel, kettős kristályüveggel, hol a zárt szerkezet is látható, talmi arany lánczszal, medaillon és jótállási jegy vel.

Csak 13 frt. egy kettős köpenyű talmi aranyóra, savonette, rugó, kristályüveg és nickenyzerrel, valamint valódi talmi aranylánczszal, medaillon, börtök és jótállási jeggyel.

Csak 14 vagy 17 frt. egy igen kiesziny hógyóra valódi ezüsből, valódi aranyozással, továbbá egy valódi talmi arannyak-lánczszal és jótállási jeggyel.

Csak 18 frt. egy valódi angol legfinomabb kohó aranyozási ezüst chronometer óra kettős köpenyvel „legfinomabb zománcz-csal,” finom valódi talmi aranylánczszal, medaillon és jótállási jeggyel.

Csak 18 vagy 20 frt. a legfinomabb ezüst valódi angol horgony óra 15 rubinnal, legfinomabb talmi aranylánczszal, medaillon, börtök és jótállási jeggyel.

Csak 20 frt. egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható talmi aranylánczszal és medaillonnal.

Csak 23, 25 vagy 27 frt. arany hógyóra, láncz-, medaillon és jótállási jeggyel. Továbbá 45-65 frt. brillántokkal.

Talmiaranylánczok rövidék 1, 1.20, 1.50, 1.80, 2, 3, 4, 5, 7 frtért, hosszú nyaklánczok 1.50, 2, 2.50, 3, 4, 5, 6, 8 frtért.

Az ár beküldése után avagy utánvétele mellett minden megrendelés 24 óra alatt pontosan elintéztetik.

Szabályoztattott 2 frtival olcsóbbak. — Árjegyzékek ingyen szolgáltatnak.

Órácsok vagy Órakereskedők 4000-8000 mesés leg-olcsóságú órával felszerelt nagy raktárt találnak.

Csakis Angliában és a Svájcban töltött több évi időzésem és a nagy forgalom folytán lehetséges oly olcsón árulnom az órákat.

A nálam vett órákért 3 évig állók jót, még pedig annyira, hogy ha ezen három évi időköz alatt a rugó netalán eltörnének vagy egyéb mi történének, kötelelességem ismerem az ingyen való kijavítást.

Főraktár: Bécs, Lipótváros, Grosse Pfarrgasse Nr. 6.
Fiókraktár: Florisdorf, Hauptstrasse.

WELISCH

Adolf

első és legnagyobb bécsi
uri

ruhák raktára

Pesten,
Kristóftér 2-ik szám

I. emelet,

a „nagy Kristóf“-hoz.

ajánl

gyapju -öltönyök
16 frttól főlebb.

Felöltök	10-35
Tavaszi kabátok	6-34
Nyári kabátok	6-32
Bársony kabátok	22-36
Vadászkabátok	6-28
Háló-kabátok	8-35
Papi kabátok	18-40
Frakkok s góh-rokkok	14-35
Tavaszi n drágok	6-15
Nyári nadrágok	5-14
Egész öltönyök	16-45
Tornászöltönök	2 1/2 - 8
Úti guba	10-30

Vidéki megrendelések
posta fordultával és a leg-
elkii meret sebben eszkö-
zöltet ek.

4186

Mellbetegeket

értesitem arról miszerint
mell-betegségek, különö-
sen mellfájás, rekedtség,
köhögés, nehéz lélegzés,
egy igen szakértő és gyako-
rolt hasonszenvi orvos
által sikeresen gyógyít-
tatnak.

Bendelvényi órák
délután 2-4 óráig.
Bálvány-utca 6. sz. II. em.
(Ezelőtt Váci-ut 24.)
ERNST L.
homoeopathosvos és szülész.

7-ik kiadás.

(Magyar nyelven 4-ik.)
4184 **A nemi élet** (9-12)
titkai és veszélyei.

Függelékkel a bujakori ragály-
zásról, és Dr. Rodet lyoni orvos
ragály elleni legbiztosb óvszeréről
a térti és női ivarszervek bonczatani
ábráival.

Ára 1 frt.
Postán megküldve 10 krral több;
utánvétellel 40 krral több.
Megrendelhető szerzőtől következő
czim alatt:
Dr. EIBER U.
József-utca 66-ik szám,
saját ház. Pesten.
Betegek levél útján is
gyógyíttatnak.

BORDÁCS ISTVÁN,

bronzműves és érczműöntömmester.

(Pest, mészáros-utca, 10. szám.)

Ajánlom magam mindenféle bronztárgyak el-
készítésére, templom-, torony- s épületmunkálatokra,
mindenféle érczdeből műöntésekre, szobrok, állványok,
kapitelek, czimerek, siremlékek, különböző czifrázat-
ok, monogrammok, apró luxus-tárgyak, csillárok,
girandolok, diszedények, ajtó-fogantyúk, stb. öntésére,
ezeknek tisztán és finoman kidolgozására, nemkülön-
ben mindennemű aranyozás, ezüstölés, élenyítés és kü-
lönböző színezetű bronzozásokra, galvanoplastiqua-
tokra, különféle domborművekre, elfogadok szakmám-
hoz tartozó mindenféle megrendeléseket, kijavításokat
és átváltoztatásokat fentirt üzleti helyiségemben. —
Valamint eddig, ugy ezentul is főtörökvésem leend
pártfogóim igényeit a legnagyobb pontossággal s jó
anyagból készült szilárd munkálatokkal kielégíteni.
Annnyival is inkább, mert tapasztalataimat a külföld
nagybörváraisaiban (Bécs, München, Páris stb.) szer-
zettem.

Vidéki megrendeléseket igen jutányos áron a
legnagyobb pontosság mellett teljesítek.
4213 (6-50)

Pollak Zsigmond

selyem-, divat- és vászon-áruraktár

Pesten, uri-utca 4. sz.
 Azon helyzetben vagyok, hogy olcsóbban árúsíthatok, mint minden
végeladás.

Francia Battiste 20 krtól fölfelé röfjeért.
 „ Jaconet Bordure-al 25 krtól fölfelé röfjeért.
 Brillantine 25 krtól fölfelé röfjeért.
 Zsinórozott ruhapique minden színben 55 krtól fölfelé röfjeért.
 3/4 széles Mosambique 35 krtól fölfelé röfjeért.
 Ruhakelme sujtással és rojtal 45 krtól fölfelé röfjeért.
 Grenadins Gazir 40 krtól fölfelé röfjeért.
 Mohair minden színben 40 krtól fölfelé röfjeért.
 Selyem Rayé minden színben 1 frt 45 kr.
 Továbbá ezen szakmába vágó cikkek dís választéka kiváló olcsó árakon.
 Minták kívánatra ingyen szolgáltatnak. — Rendelvények utánvét mellett gyorsan
 eszközöltetnek.
 Legmélyebb tisztelettel

4227 (2*)

Pollak Zsigmond, Pesten, uri utca 4. sz.

Mell- és torokbe- tegeknek! (4-26)

A t. cz. orvos uraknak szíves tudomásul szolgáljon, hogy az évek óta Währingben Bécs mellett fenálló behelési intézet „gyógyászati légzésekre” és „tömörített légre” (köhögés, rekedtség, légzésiány stb. ellen) f. évimájus 15-től Badenbe helyeztetik át (Terézia u. 38. sz.) Ide vonatkozó tudósítások a másik behelési intézetembe intézendők Bécsbe, Operaring 6. sz.

Értekezési órák: napon-
kiut 5-6 óráig d. u.
Dr. Schwarz Károly.

4218

**Régi pénzek érmek-
regiség-
és ásvány-gyűjtemények**

3 firtól kezdve fölfelé

diszes ajándékul

használatot; valamint változatos **ékszer-tárgyak'** ó- és uj-át-
vannak minden árban kaphatók az
érem-, ásvány- és régiség-tárgyak
 irodájában, a Lloyd-épületben.

4198

Nap- és esernyők

gyári raktára 9-24

„ZUR GRILLE“

Bécs, 33. Kärntner-Strasse 33.

„Erzherzog Karl“ ezimű száloda mellett.

Napernyő angol Satin 80 krtól 1 frt 20 kr-ig,
 valódí angol „Italian Cloth“ és Alpaca frt 1-1.50.
 Finom selyem nap-
 ernyők minden színben
 frt. 1.50, 2, 2.50, 3, Csip-
 kéikkel díszített finom
 ernyőkbeél mindig nagy
 készletet tartunk 3 firtól
 fe. felé.

Esernyők angol Satin urak számára frt 1.20, 1.50.
 Valódí angol-cloth-ból és alpaca hölgyek és gyermekek
 számára frt 2-3.

Angol alpaca esernyők urak számára frt 2.50, 3.50.
 Angol „Italian-Cloth“ frt 3, 4.50 ugyanoly kettős frt 4.
 Finom selyem esernyő frt 4.50, 5. egész 16 forintig.

Mindenemű javítások gyorsan és pontosan teljesíttetnek.
 Ismétlődőknak tetemes engedmény.

Bécs Kärntner-Strasse 33.

Postaküldemény utánvét mellett.

4230

Scherz-féle varrógépek központi raktára

nagyban és kicsinyben

(tulajdonos Scherz Gusztáv), BÉCSBEN, Wollzeile 35. szám

ajánlja minden rendszer szerint kitünő varrógépeit tetemesen leszállított árakon.

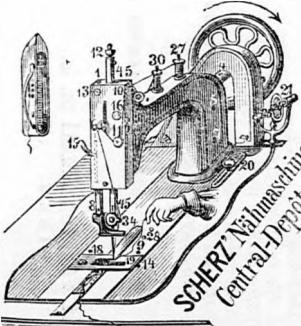
A **Wheeler és Wilson varrógép** 2. sz. legjobb készítmény, leggazdagabb kiállításban, különösen fehér-
 neműkészítésnek ajánlható 80 frt o. é.
 A **Singer családi-varrógép** legfinomabb minőségű minden műszerekkel 85 frt.
 Ugyanaz díszvarrás-készülékkel, házi használatra fel- és lecsavarható, női szabók és női cipészeknek igen
 alkalmas 190 frt o. é.
 A **Singer-Lit.-B. varrógép** erős szerkesztű, szalagszegélyezés, vattírozás, Soutache szegései szerkekkel,
 nriszabóknak alkalmas 95 frt o. é.
 A **Grover és Backer dupla-tűző-öltésű-varrógép** női szabóknak ajánlható 95 frt o. é.
 A **Grover és Backer láncc-öltésű-varrógép** női szabóknak és fiúgép készítőknak alkalmas 75 frt o. é.
 A **Howe varrógép** Lit. C. legerősebb fajta, cipészeknek és erős szabómunkához a legjobb 95 frt o. é.
 A **köröző rugalmi varrógép**, legjobb cipész gép minden irányban ható 130 frt.
Kézi varrógép láncc-öltéssel 20 egész 25 frt o. é.
Ugyanazok dupla tűző-öltéssel 45 frt o. é.

Taposó készülékkel megfelelőleg drágább.

Teljes jótállás. Tanítás ingyen. Visszeladók nagy engedmények.

Scherz Nálmaschienen-
Central-Hppel.

1-12

A „Haza“ magyar életbiztosító bank

III. évi zárszám 1870. évi december hó 31-ig.

Követelés. Vagyoni állása 1870. évi december 31-ig.

Tartozás.

A. Bevétel.		Követelés.		Tartozás.	
kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt
1. Mult évről áthozott díj-tartalék	99,938	64	468,709	46	2,000,000
2. Kötvény-díjak	538,233	50	638,172	14	69,940
3. Nyugta-díjak			25,802	20	19,585
4. Kamatok			49,761	95	7,326
5. Illekek és tülelési csoportok keze- lési költsége			12,774	96	726,635
6. Viszontbiztosított károk utáni bevé- telek			137,458	02	23,439
			27,566	88	5,348
					3,480
					4,614
					20,000
					1,190
					1,651
					65
B. Kiadás.					
1. Kifizetett károk december 31-ig			1,195,202	71	
2. Független maradtak					
3. Viszontbiztosítási díjak			165,024	90	
4. Jutalékok rend-zerus s más előbbvitel- lek teljes törléso			81,606	77	
5. Vegyes költségek			15,930	86	
6. Alapítási költségrézlet 1870			75,591	43	
7. Behajtási jutalékok			42,683	58	
8. Adóra visszatartott			8,753	23	
9. Árkülönbségek és levonások			39,455	21	
10. Visszaváltott kötvények			5,333	34	
11. Irodai felszerelések utáni 10%			7,531	69	
12. Díjtartalék 1870. évre			6,896	04	
			2,331	65	
			5,066	90	
			464	43	
			726,632	36	
					1,183,302
					11,918
					19,311
					48
					3,200
					239
					29
					08
					34,669
					08
C. Nyeremény-kiosztás.					
1. Előnkész, igazgatóság s hivatalnokok járuléka			4,684	47	
2. 15% nyereménytartalék			3,981	80	
3. Biz osítottak nyereményrésze			3,180	93	
4. Biztonsági alap			870	23	
5. Osztalék 2000 db ré-zvény után 10 frt			20,000	—	
6. Nyeremény-átvitel 1871. évre			1,651	65	
			34,669	08	
					31

Pest, 1870. évi december hó 31-én.

A z i g a z g a t ó s á g :

Gróf Forgách Antal m. k., Pulszky m. k., Koppél, Grabovszky, Nádosy, Szunmrák m. k., Kiss m. k., Németh Titus,
előnök. alelnök. vezér-igazgató. a közp. könyv. oszt. főnöke.

Kiss m. k., Németh Titus,
vezér-igazgató. a közp. könyv. oszt. főnöke.

Török József m. k.

Posner Károly Lajos m. k.

A fentebbi mérleget átvizsgáltuk és annak minden tételét rendben találtuk.